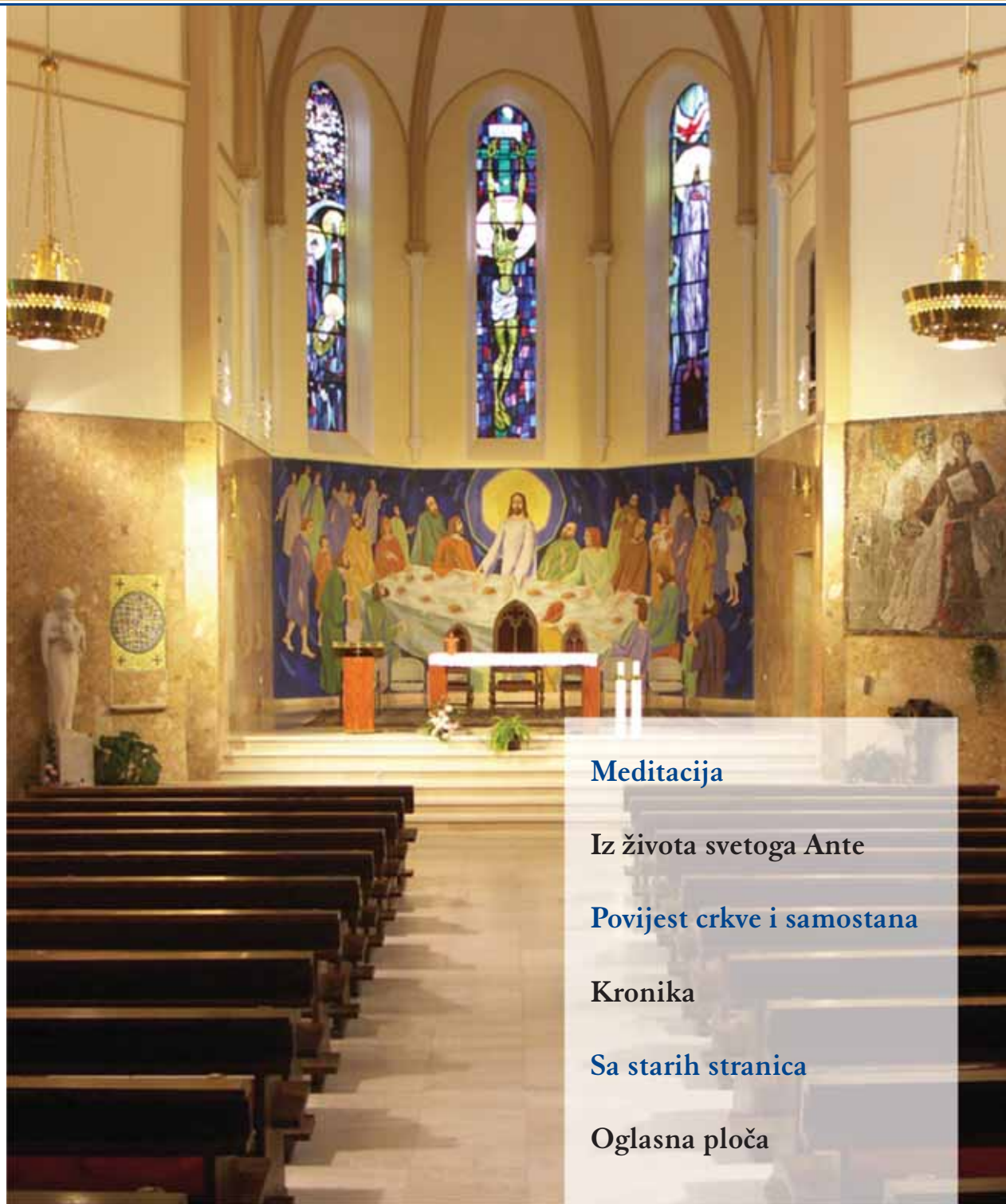

GLASNIK SVETOG ANTE

GLASILO SVETIŠTA SVETOG ANTE SARAJEVO / BISTRİK

Meditacija

Iz života svetoga Ante

Povijest crkve i samostana

Kronika

Sa starih stranica

Oglasna ploča

Glas s Bistrika

Poštovani štovatelji svetoga Ante!

U rukama vam je prvi broj *Glasnika svetoga Ante*, glasila našega franjevačkog samostana i, napose, svetišta svetoga Ante na Bistriku u Sarajevu. Valja nam odmah reći da je časopis s ovim imenom izlazio dugo vremena tijekom prve polovice dvadesetog stoljeća. Prvi njegov broj, naime, izašao je početkom 1906. a posljednji 1945. godine. S pravom bi se onda moglo reći da sada obnavljamo njegovo izlaženje. No, određene razlike u ovim glasilima ipak postoje!

Ima nekoliko razloga koji su nas ponukali da upravo sada pokrenemo ovo glasilo. Istaknut ćemo samo dva:

a) prošle je godine (2006.) nečujno prošla stota obljetnica prvoga broja nekadašnjeg Glasnika,

b) toliko puta ponavljana novinarska izreka da se nije dogodilo ono što nije zapisano mogla bi se primijeniti i na život crkve i franjevačkog samostana sv. Ante na Bistriku.

Naš *Glasnik sv. Ante*, poput njegova prethodnika, nastojat će nastaviti s popularizacijom štovanja Sveca cijeloga svijeta. Istina, mi smo se ograničili samo na glavni grad Bosne i Hercegovine, ali se potiho nadamo da će Glasnik putovati i dalje. Planirali smo da izlazi tromjesečno, dakle četiri puta godišnje. Na njegovim stranicama objavljivat ćemo samo tekstove čiji sadržaj ima

izravnu ili neizravnu vezu sa svetištem i samostanom; pisat ćemo, dakle, o sv. Anti, povijesti ove crkve i samostana, o značajnijim događanjima tijekom godine u njima, o djelovanju franjevaca u Sarajevu itd. Vaše zadovoljstvo nakon čitanja naših tekstova bit će nam najbolja nagrada!

A očekujemo i poneko vaše pismo sa sugestijom, prilogom, zamjerkom, pohvalom...

Sretan Uskrs i ugodno čitanje!

Urednik

Kroz korizmu do Uskrsa

Put u središte kršćanstva

Isusova poruka, njegovo svjesno stajanje na strani ugroženih, obvezuje svakoga od nas na aktivno promicanje promjene u vlastitim životnim situacijama, ali i u konkretnom društvenom životu

Postoje vremena u liturgijskoj godini koja imaju poseban status. Četrdesetdnevna priprava za svetkovinu Uskrsa, korizma, jedno je od takvih vremena u kojem vjernici, skupljeni u zajednicu, intenzivnije promišljaju svoj život, svoj položaj u svijetu i svoj odnos s onom zbiljom i osobom čiji put slijede, odnos s Isusom Kristom. Korizma je određeni put, vrijeme kada mi vjernici ulazimo dublje u razmatranje Isusova puta koji svoj vrhunac doživljava u događajima muke, smrti i uskrsnuća, u događaju Uskrsa.

Središnja riječ korizme jest *obraćenje*. *Obraćenje* je u Bibliji jedna od onih najvažnijih riječi, kojom se opisuje povratak čovjeka samome sebi, povratak Bogu koji je izvor i našega života i našega djelovanja. Tu stvarnost obraćenja trebali bismo proživljavati na dvije razine: na osobnoj, vlastitoj te na društvenoj, zajedničkoj razini.

Na osobnoj razini svatko od nas ima iskustvo *skretanja s puta*. Svatko od nas opravdano ima životne ciljeve, snove i planove, koje ostvaruje s manjim ili većim uspjehom. Na tom putu često ne obraćamo dovoljno pozornosti na načine kako svoje ciljeve ostvarujemo. Skloni smo, tražeći svoje mjesto pod suncem, pogaziti drugoga čovjeka u njegovu traženju i njegovim nastojanjima, njegovim snovima i njegovim planovima. U ovome korizmenom vremenu bilo bi dobro potruditi se ne skrenuti nasilno s vlastita puta na put drugoga čovjeka. To znači, dopustiti njemu da samostalno i slobodno gradi svoj život. Ali to ne znači biti bez solidarnosti, bez želje da mu se pomogne. Potrebno ga je ostaviti na njegovu putu, ali s njime hoditi, rame uz rame, sa željom da i on ostvari ono što želi.

Suvremena je kultura sklona nametati gotove obrasce, recepte djelovanja. Kršćanski, Isusov put, jest put bez obrazaca, put slobode i osobne odgovornosti. Na osobnoj razini obraćenja

važno je uvidjeti da gradimo sebe kao slobodne i odgovorne osobe.

Na društvenoj, zajedničkoj razini obraćenja svatko bi trebao obratiti pozornost da se društveni put, koji je u našoj zemlji skrenuo u stranputicu, vrati u prostor koji može osigurati pravedni društveni položaj svakoga pojedinca i svake organizirane ljudske zajednice: vjerske, političke, nacionalne ili ekonomske.

Kršćanska vjera koja nije samo osobna kategorija nego podrazumijeva i *pokristovljenje* i društvenoga konteksta u kojem živimo zahtijeva od odgovornog vjernika ne samo pasivnu meditaciju, molitvu, razmatranje ili humanitarnu zauzetost nego i aktivno zauzimanje za promjenu nepravednih struktura i oblika uređenja ljudskih zajednica.

Isusova poruka, njegovo svjesno stajanje na strani ugroženih, slabih, potlačenih, bolesnih i isključenih obvezuje svakoga od nas na aktivno promicanje promjene u vlastitim životnim situacijama, ali i u konkretnom društvenom životu, koji danas ne određuju ni pravedni zakoni ni neki drugi obrasci osim onih koje određuje međunarodna politika i puka materijalna korist.

U kršćanskome putu obraćenja, u korizmi, koji svoj cilj nema u patnji, odricanju, smrti, stradanju i križu nego u poruci oslobođenja na uskrsno jutro, stoje zahtjevi da ih svatko od nas, onoliko koliko može, i izvrši. U protivnom, bit ćemo poput onih učenika na putu u Emaus (Lk 24,13-32) koji nisu prepoznali Isusa, iako je zajedno s njima hodao.

Zato korizmu možemo nazvati putem u središte kršćanstva. U ono središte koje ćemo proslaviti na uskrsno jutro, kada, nakon nastojanja za promjenom sebe i za promjenom

svijeta, mognemo radosni, poput žena iz Evandelja, iskusiti blagost, radost i milost praznoga groba, iskusiti i proslaviti radost Uskrsa.

Franjo NINIĆ

Ivo Dulčić, Uskrsnuće

Zdenko Grgić, Križni put (XI-XIV, postaja)

Sretan Uskrs
svim štovateljima sv. Ante
i čitateljima Glasnika!

Sveti Anto Padovanski

Ime Anto - početak novoga života

Umjesto stotinu godina imenjaka Ante opata, Anto Padovanski će na raspolaganju imati svega 36 godina. Rano je sazrio; jako se žurio

Ne smijemo se ljutiti na stare povjesničare što tako oskudno izvješćuju o obitelji i o prvom razdoblju Antina života. Nisu nimalo krivi što

nisu posjedovali naš mentalitet i naš oblik znatiželje. Kada su opisivali nekog sveca, oni se nisu zaustavljali na sporednim pojedinostima, kao što su točni datumi i nazivi mjestâ gdje je boravio, kako mu se zvala rodbina, kako je fizički izgledao itd. U svecu su gledali Božjeg izabranika, čovjeka vjere i izvanredne kreposti. Bilježili su djela izvršena na čast Bogu i na korist ljudima.

Svetac nije bilo kakva povijesna ličnost, već glasnik istine i ljubavi koji je Bogu omilio. Na njega su ljudi ponosni jer predstavlja najbolje značajke njihove vrste. Evo što možemo zaključiti na temelju oskudnih podataka koje su nam o Anti ostavili pisci njegova stoljeća:

Rođen u Lisabonu

Rođen je u Lisabonu 1195. godine. Bio je prvorođenac iz plemićke, moćne i bogate obitelji. Roditelji su ga usmjerili na školovanje, možda su priželjkivali da postane predstavnik crkvene vlasti ili gradske uprave. Ali je dječak, koji je na krštenju dobio ime Fernando (Ferdinand), brzo počeo iznevjeravati njihove slavljaljubne želje. Bog ga je privlačio sve više i on se dao privlačiti. Iskreno je volio molitvu. Jedna slikovita legenda pripovijeda kako je jednog dana, dok je molio u lisabonskoj katedrali, otjerao đavla bilježeći znak križa na podu.

Redovnik i svećenik

Fernando je izrastao u zgodna dječaka. Time su porasle i tjeskobe ukućana, gledajući mladića koji se ne uklapa u njihove želje da teži za ljudskom slavom, te koji je gotovo sustavno izmicao njihovim iščekivanjima. Fernando neće imati dug život; možda je to i slutio. Umjesto stotinu godina njegova imenjaka Ante opata, on će na raspolaganju imati svega 36 godina. Rano je sazrio; jako se žurio.

Dospjevši u petnaestu godinu, nakon duge molitve i razmišljanja, napušta bogatu palaču, ostavlja svoje ukućane, koji se protive, te se zatvara u opatiju sv. Vinka, na rubu grada. Red u koji je ušao postoji i danas. To su regularni kanonici sv. Augustina, s kojima će Svetac biti povezan cijeloga života. Tom Redu on

zahvaljuje intelektualnu naobrazbu, koja ga je učinila jednim od najučćenijih crkvenih ljudi Europe na početku 13. stoljeća.

Ali svijet, koji je on tako odrješito napustio, nije mu davao mira ni u samostanu. Rođaci i prijatelji stalno ga opsjedaju i odvrćaju. Život mu postaje nesnosan; unose mu nemir u dušu, otimaju mu vrijeme za studij i molitvu. Potreban je još odlučniji rez. U dogovoru s poglavarima, mladi Fernando napušta zauvijek svoj lijepi Lisabon i odlazi u Coimbru, koja je u to vrijeme bila prijestolnica portugalskoga kraljevstva. Tu se nalazi druga opatija augustinških redovnika. Ondje Fernando bar uživa mir i on se time okoristio da pojača svoje teološke studije, sve do dana kad će biti zaređen za svećenika. Imao je 25 godina.

Prema novom životu

U veljači 1220. Coimbrom se pronio glas da je pet franjevačkih misionara u Maroku dalo živote za Krista. Njihove zemne ostatke, s mnogo pažnje, brat portugalskoga kralja prenio je u Coimbru i pokopao u crkvi sv. Križa, blizu opatije u kojoj se nalazio mladi Fernando. I on je počastio nove mučenike, prisjećajući se svojega susreta s njima prije nekoliko mjeseci. Dolazili su iz daleke Umbrije, obučeni siromašno, umorni od napornog putovanja. Najviše ga se dojmila njihova jednostavnost i susretljivost, njihova radost i žarka vjera. U usporedbi s njima mjerio je osrednjost svojega života; ugođaj u opatiji pričinjao mu se naklonjen prilagodbama i kompromisima. A on je priželjkivao takav život gdje vjera neće biti udoban provod, već poticaj na punoću duha; dar pun rizika, ali i ploda.

I jednog su dana braća franjevci, koji su se bili nastanili u obližnjem samotištu Olivais, pokucali na vrata bogate opatije, moleći milostinju. Fernando je iskoristio prigodu da im priopći svoju namjeru: Napustit će augustince i pridružiti se njihovu pokretu, da bi što prije krenuo u Maroko, gdje je mislio proliti krv za Krista. Uz neke teškoće, dobio je potrebno dopuštenje, navukao franjevačku haljinu i zauvijek napustio opatiju Sv. Križa.

Zdenko Grgrić, Poslanje sv. Ante

Da prekine svaku vezu s prošlošću, uzima novo ime: umjesto Fernando, odsada će se zvati Antun. Nakon kraće pripreve, ukrcava se na brod.

Vergilio GAMBOSO

Iz govora sv. Ante Padovanskog

Djela govore glasnije od riječi; zato neka tvoje riječi poučavaju, a djela tvoja govore. Puni smo riječi, a prazni po djelima, i zato nas Bog odbacuje kao što je prokleo smokvu punu lišća, ali bez plodova (Mt 21,19-21). Ništa ne koristi čovjeku gizdavo poznavanje zakona ako njegova djela potkopavaju vjerodostojnost njegova znanja.

A apostoli su govorili „kako im već Duh davaše zboriti“ (Dj 2,4). Blažen je čovjek čije riječi ne izlaze iz njega samoga, nego iz Duha Svetoga. Trebalo bi da govorimo kada nam Duh Sveti dadne dar govora. Našom poniznom i predanom molitvom Duhu Svetome treba da izmolimo da nam se ispuni Dan Duhova tako da nas Duh napuni svojom milošću i na savršen način pokrene naše tjelesne osjećaje da izvršavaju Božje zapovijedi. Tako ćemo izmoliti da budemo ispunjeni žarkim osjećajem kajanja i plamenim jezikom ispovijedanja vjere te zaslužimo dospjeti u nebeski sjaj svetosti i gledati prijestolje Božje.

Crkva i samostan sv. Ante na Bistriku

Kuća molitve svih Sarajlija

Crkvu sv. Ante na Bistriku smatraju svojom ne samo katolici nego i pravoslavci i muslimani – svi se rado nađu u njoj i pomole se na svoj način

Gradska četvrt Sarajeva na lijevoj obali rijeke Miljacke, u kojoj se već više od jednog stoljeća nalaze franjevački samostan i zavjetna crkva sv. Ante Padovanskog, nekoć se dugo vremena nazivala *Latinluk*. Nazivala se tako prema vjernicima-katolicima rimskog odnosno latinskog obreda. Taj je Latinluk 1652. brojio oko 200 katoličkih obitelji. No, nakon prodora Eugena Savojskog 1697. on je razoren i raseljen, crkva Blažene Djevice Marije je srušena, a mjesto gdje je ona bila zapamćeno je do naših dana kao crkvište. Franjevci su se također povukli i nastanili u kršćanskim obiteljima. Četvrt se sada zove *Bistriku* i u njemu je neznatan broj Hrvata katolika.

Stara crkva na Bistriku

Na mjestu sadašnje crkve sv. Ante nalazila se crkva, posvećena istom svecu, podignuta krajem 1881. i u prvoj polovici 1882. godine. Ne samo po svojim dimenzijama (duga 18, a široka 9 metara)

nego i po načinu gradnje bila je ona doista skromna građevina. Naime, samo su njezini temelji bili ozidani od kamena, dok je čitava zgrada zapravo izgrađena od drvene mreže popunjene nepečenom ciglom. S istočne strane imala je skromnu sakristiju u obliku polukruga, a nad glavnim ulaznim vratima mali drveni tornjić s dva zvona.

Ipak, ova i ovakva crkva bila je u to doba jedina katolička crkva u Sarajevu, a služila je i kao župna crkva. K tomu, uspostavom redovite crkvene hijerarhije postala je ona i stolna crkva vrhbosanskog nadbiskupa. Toj svrsi služila je sedam godina, do 1889. godine kada je dovršena gradnja današnje sarajevske katedrale.

Samo desetak godina nakon gradnje crkve bilo je već očito da čvrstoća njezine arhitekture neće dugo izdržati neravnomjernu borbu s vremenskim nepogodama. Ni povremeno popravljjanje i učvršćivanje nekvalitetnog materijala nisu spriječili da neko vrijeme 1905. godine bude zatvorena za uporabu te njezino postupno i konačno propadanje. Stoga su se franjevci ubrzo odlučili na gradnju nove crkve.

Sadašnja crkva

Punih osam godina *Odbor pobožnog društva za gradnju nove crkve sv. Ante*, osnovan 1903.

Stara crkva sv. Ante početkom 20. st.

godine, požrtvovno je i neumorno pripremao sve potrebno za njezinu gradnju, učlanjivao nove ljude i prikupljao novac.

Sredinom ožujka 1912. otpočelo je rušenje trošne stare crkve, a polaganje i svečani obred blagoslova temeljnog kamena za novu crkvu bili su 13. lipnja. Obred je predvodio biskup dr. Ivan Šarić. Već do kraja rujna iste godine crkva je bila sagrađena. Gradnja tornja je zbog nekih objektivnih razloga potrajala nešto dulje te je blagoslov novosagrađenog katoličkog molitvenog hrama uslijedio istom 20. rujna 1914. godine.

Novu crkvu je u neogotskom stilu projektirao Josip Vancaš. Duga je 31,20 i široka 18,50 m. Visina srednje lađe je prosječno 14,50 m. Ima blizu 50 m visok toranj, u kojem je pet zvona (najteže 4.015 kg). Na koru su orgulje iz 1925. godine.

Današnji izgled crkva je počela dobivati šezdesetih godina prošlog stoljeća, kada je započela njezina umjetnička obnova, koja je potrajala puna dva desetljeća. Unutarnji prostor crkve, naime, oplemenjen je vrijednim umjetničkim djelima istaknutih hrvatskih umjetnika. Prozori su izrađeni prema nacrtima Ive Dulčića. Oni tvore umjetničku okosnicu crkve, a predstavljaju dvije zaokružene teme: *Stvaranje i Povijest Kristova života*.

Crkva sv. Ante umjetnički je jedna od najboгатijih franjevačkih (i ne samo franjevačkih) crkvi u Bosni i Hercegovini. Osim Dulčića, u njoj se nalaze i djela Sedera, Kršinića, Michielia, Kesera, Vulasa i Lovrenčića.

Uređenjem crkve u posljednjoj fazi obnove upravljao je kipar Zdenko Grgić. Njegovo najznačajnije djelo u njoj je križni put (reljef u drvetu), čije su četiri cjeline smještene u sporednim nišama crkve. Grgićeva su i djela: *Sveti Anto* (mramor), dva mozaika *Poslanje sv. Ante i Pjesma brata Sunca*, kao i djelo *Propovijed na gori* (bronca).

U vrijeme nedavnog rata 1992-1995. crkva sv. Ante na Bistriku, srećom, nije bila pogođena nijednim neprijateljskim projektilom iako je nekoliko granata palo u njezinoj neposrednoj blizini. Od krhotina granata (gelera) bila je samo donekle oštećena; stradali su, naime, vanjska fasada i, posebice, vrijedni vitraji na prozorima. Nakon rata, na crkvi je tijekom 2000. godine u potpunosti promijenjen krov, urađena nova fasada i sanirana sva oštećenja, a u jesen 2006. obnovljeni su i vitraji.

Od više crkava u glavnom gradu Bosne i Hercegovine, jedino se za ovu crkvu danas može reći da je crkva svih Sarajlija. Nju, naime, smatraju svojom ne samo katolici svih sarajevskih župa nego i pravoslavci i muslimani - svi se rado nađu u njoj, posebice utorkom i petkom, i pomole se na svoj način.

Marijan KARAUŁA

Uvijek nešto novo

Tijekom godine održavaju se u crkvi i samostanu svetog Ante na Bistriku brojni i različiti molitveni i kulturni susreti. Da bi se stekao kakav-takav uvid u sva događanja, ovdje smo pribilježili samo dio onoga što se događalo u zadnjih sedam-osam mjeseci 2006. i 2007. godine

2006. godina

28. lipnja

U našoj je crkvi upriličeno u 19.30 predstavljanje knjige fra Petra Anđelovića *Franjevačka karizma u 26 slika*. O knjizi su govorili: fra Mile Babić, Gradimir Gojer, Esad Bajtal, Željko Ivanković i autor. Poslije predstavljanja knjige priređena je u samostanskim prostorijama imendanska zakuska.

18. srpnja

U Maloj galeriji u našem samostanu otvorena je izložba likovnih radova Miroslava Pilja pod nazivom *Snaga vode*.

5. rujna

U samostanskoj galeriji otvorena je izložba slika i rukotvorina Zvonke Ivankovića. Bila je ovo prva samostalna izložba osamdesetogodišnjeg samoukog umjetnika rodnom iz Livna. Izložbu je otvorio gvardijan fra Marijan Karaula.

28. rujna

Pripremajući se za svoj glazbeni nastup prigodom otvorenja knjižnice u Fojnici, na orguljama u našoj crkvi vježbao je visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu gosp. Christian Schwarz-Schilling.

1. listopada

Pod misom u 9.30, koja se redovito slavi prve nedjelje u mjesecu za članove FSR-a, pet članova je položilo svoje zavjete. Zavjete je primio ministar mjesnog bratstva Marijan Begić. Današnjom večernjom misom započela je trodnevica sv. Franji. Misu je predvodio fra Anto Cvitković.

3. listopada

Pod večernjom misom uoči svetkovine Sv. Franje slavili smo obred njegova preminuća. Obred i misu predvodio je provincijal fra Mijo Džolan, koji je izrekao prigodnu propovijed.

4. listopada

Svetkovina svetog oca Franje. Jutarnju misu predvodio je fra Ivan Šarčević, u 11.00 fra Anto Cvitković, a večernju misu slavio je fra Ivo Marković. U noći između 3. i 4. listopada u crkvi se dogodila provala. Provalnik je najprije ušao u sakristiju razbivši staklo na prozoru, potom se koristio štolama za spuštanje i penjanje zidovima crkve. Iz crkvenih kasa uzeo je prikupljeni novac.

7. listopada

Današnja subota u samostanskoj dvorani bila je veoma radna. Udruga NARKO-NE, pod vodstvom s. Magdalene, organizirala je edukativni program na temu prevencije ovisnosti za volontere i stručne suradnike. Sudionici su pokušali zajedno odgovoriti na pitanje: Kako mladi mogu utjecati na smanjenje zlouporabe droge u BH društvu.

20. listopada

Danas je otvorena manifestacija *Dani Matice hrvatske u Sarajevu*. Tom prigodom u Maloj galeriji našeg samostana otvorena je izložba slika i skulptura iz kolekcije fra Joze Vrdoljaka. Manifestaciju i izložbu otvorio je predsjednik Matice fra Petar Perica Vidić.

26. listopada

Danas je našu crkvu i samostan sa svojom pratnjom posjetio njemački veleposlanik u Bosni i Hercegovini Michael Schmunk. Goste je primio gvardijan fra Marijan Karaula, a u razgovor se uključio i fra Petar Anđelović.

28. listopada

U crkvi je upriličen tradicionalni interreligijski susret *Duh Asiza – pomirenje i mir*. Susretu su nazočili predstavnici svih religija grada Sarajeva.

6. studenog

U Maloj galeriji sv. Ante otvorena izložba slika akademskog slikara Željka Lekića u sklopu manifestacije *Dani Matice hrvatske u Sarajevu*. O slikama je govorio književnik Željko Ivanković.

10. studenog

Udruga *Izvorno vareško* iz Vareša organizirala je od 10. do 12. studenoga u Maloj galeriji sv. Ante istoimenu izložbu. Izloženi su ručni radovi, nakit, svileni i liveni tradicijski predmeti, kao i radovi u drvetu koje su izradili članovi spomenute udruge. Izložba je bila promotivnog i prodajnog karaktera, a njome se željelo promovirati tradicijske i običajne specifičnosti vareškog kraja.

15. studenog

U Maloj galeriji sv. Ante predstavljena je knjiga *Tragom milosrđa*. Radi se o sjećanjima sestre milosrdnice Vilme Petir na vrijeme od 1945. do 2005. O knjizi su govorili fra Miro Jelečević, s. Zorislava Klarić, dr. Dinko Radnić, te autorica s. Vilma Petir. Istodobno je u našoj galeriji otvorena izložba *Razglednice iz Hrvatske*. Izloženi su dječji radovi s motivima hrvatskih gradova nastali u okviru Međunarodnog dječjeg festivala u Šibeniku.

24. studenog

U dvorani Male galerije našeg samostana otvorena izložba fotografija gvardijana fra Marijana Karaule pod naslovom *Zapisi duše*. Izložba obuhvaća pedesetak izabranih fotografija, nastalih za praktične potrebe mjesečnika *Svjetlo riječi*. O fra Marijanovim fotografijama govorili su književnik Željko Ivanković i fotoreporter Damir Šagolj.

26. studenog

Danas su završeni radovi na videonadzoru samostana i crkve, započeti 6. listopada. Prema ranije dogovorenom planu postavljeno je osam videokamera koje snimaju crkvu iznutra i izvana te samostansko dvorište.

30. studenog

Danas je u Sarajevu fra Petar Anđelović, član našeg samostanskog bratstva, primio odlikovanje *Red Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske*. Odlikovanje mu je u prostorijama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Sarajevu uručio predsjednik RH Stjepan Mesić.

3. prosinca

Prva nedjelja došašća. U našoj su se crkvi redovito slavile svete mise. Nakon slavlja mise u 12 sati stigao je sveti Nikola s dječjim paketićima. Podijeljeno je oko 130 paketića, a crkva je bila puna.

7. prosinca

Završeni su radovi na restauriranju i postavljanju vitraja na našoj crkvi. Ovaj vrijedni projekt započeo je s radovima 5. listopada, kada su, po vrlo kišovitom vremenu, radnici poduzeća *Staklorad* iz Tolise, vlasništvo Pere Oršolića, postavili skelu, skinuli osam prozora i odvezli ih u Tolisu, gdje su bili obnovljeni. Valja reći da je rad na projektu čitavo vrijeme stručno nadgledao akademski slikar Vlatko Blažanović iz Zagreba.

8. prosinca

U 19 sati u samostanskoj je galeriji otvorena izložba slika koju je organiziralo društvo *Češka beseda*. Izložba je 10. iz ciklusa Česi u Sarajevu, a nosi naslov: „*ILUSTRATORI NADE*. Još jedan češki doprinos umjetnosti u Sarajevu“.

11. prosinca

Ovog ponedjeljka oprostili smo se od našeg fra Vitomira Slugića. Pokojnikovo tijelo je u 10 sati izloženo u crkvi. U 12 sati je počela sveta misa, u čijem je slavlju sudjelovalo 98 svećenika, a slavlje je predvodio provincijal fra Mijo Džolan. Nekolicina svećenika je zakasnila i nije se uključila u misno slavlje. Na groblju se također okupio velik broj svećenika, braće i sestara, a i lijep broj vjernika je odao svoje poštovanje pokojnom fra Vitomiru. Fra Vitomir je hospitaliziran na Gastrohepatološkoj klinici na Koševu 6. prosinca, a razlog njegove hospitalizacije je opća aritmija srca, otjecanje nogu i posljedice operacijskog zahvata na prostati. Umro je 8. prosinca u 6.15.

15. prosinca

U organizaciji Britanske ambasade u Sarajevu zbor *Pontanima* izveo je u našoj crkvi božićni koncert *Christmas coral*.

18. prosinca

U Maloj galeriji našeg samostana otvorena je izložba slika pod naslovom *Likovno anale 2006*. Bila je ovo izložba slika različitih autora, koju već tradicionalno svake godine priređuje HKD Napredak.

2007. godina

2. veljače.

U Maloj galeriji otvorena je, u organizaciji *Stripopeke*, izložba stripova s naslovom *Izložba BH strip crtača*.

20. veljače

Na pokladni utorak, zazivom Duha Svetoga, započele su duhovne vježbe u našem samostanskom bratstvu. Duhovne vježbe predvodio je mons. Anto Orlovac, generalni vikar Banjolučke biskupije.

2. ožujka

U Maloj galeriji otvorena je izložba slika umjetnika ekologa iz Sarajeva. Izložba je bila u sklopu Međunarodnog festivala *Sarajevska zima*, a izlagali su: Jozef Kamhi, Nađa Alić, Elmedina Sarajlić, Dina Manko, Fudo Čamčanin i karikaturist oko Ninković.

Anto CVITKOVIĆ

Publicistika bosanskih franjevaca

Pomoć usmenoj vjerskoj pouci

Nedvojbeno je da je tijekom svih sedam stoljeća njihove nazočnosti na tlu BiH osnovno djelovanje bosanskih franjevaca bila vjerska pouka ovdašnjeg katoličkog puka. No jednako je tako činjenica da se oni nikada nisu zadovoljavali samo ustaljenim oblicima liturgijske i pučke pobožnosti. Svojom važnom dužnošću, naime, smatrali su i kulturno i prosvjetno uzdizanje svoga naroda, pri čemu je upravo njihovo spisateljstvo imalo značajnu ulogu.

Stručni i pučki časopisi

Pisanu riječ njegovali su bosanski franjevci na dvije razine: na stručnoj i pučkoj. Stručnoj razini pripadaju stručni teološki, pravni, historiografski i medicinski tekstovi objavljeni kao posebne knjige ili u stručnim časopisima. Tekstovi su u prošlosti bili pisani na latinskom jeziku, a ovaj oblik pismenosti njegovali su franjevci Bosne Srebrene od 14. do 19. stoljeća. No «samo sa svojim latinskim tekstovima bosanski franjevci ne bi imali ono mjesto koje im pripada u povijesti literature, prije svega u povijesti hrvatske književnosti. U hrvatsku književnost bosanski franjevci su ušli sa svojim pučkim tekstovima pisanim na materinskom jeziku. Ti pučki tekstovi bosanskih franjevaca na materinskom jeziku nisu samo brojniji od tekstova na latinskom jeziku, nego su u književnom pogledu kvalitetniji i značajniji za razvitak hrvatskog standardnog jezika».

Dok ovo piše, Srećko M. Džaja misli najprije na tzv. dušobrižničku i nabožnu literaturu pisanu u prozi i stihu, koja je doživjela svoj procvat u 17, 18. i 19. stoljeću; potom misli na franjevačke ljetopise 18. i 19. stoljeća, političku korespondenciju bosanskih franjevaca u 19. stoljeću, razne književne tvorevine 19. i 20. stoljeća, te na žurnalistiku našega vremena.

Još od vremena fra Ivana Frane Jukića bila je želja bosanskih franjevaca da izdaju svoj stručni časopis koji bi bio njihovo glasilo, koji bi izlazio redovito i na čijim bi se stranicama raspravljala aktualna pitanja suvremenog života. Želja im se

ubrzo i ostvarila te su oni od 1850. do naših dana izdavali časopise kao što su *Bosanski prijatelj*, *Glasnik bosanskih i hercegovačkih franjevaca*, *Franjevački glasnik*, *Serafinski perivoj*, *Naša misao*, *Franjevački vijesnik*, *Nova et vetera*, *Jukić*, *Bosna franciscana*...

Glasnik sv. Ante

No tema ovoga napisa nisu stručni časopisi bosanskih franjevaca, nego mi je bila nakana da čitatelje našega Glasnika informiram o onoj drugoj vrsti publikacija, o pučkim listovima ili, još konkretnije, o jednom od tih ondašnjih pučkih listova: *Glasniku sv. Ante Padovanskog*.

Pokrenuli su ga bosanski franjevci 1905. u Visokom, a njegov se prvi broj pojavio u javnosti 1. siječnja 1906. Podnaslov mu je bio: *Vjerski mjesečnik za hrvatski katolički puk*. List je zamišljen kao mjesečnik i tako se pojavljivao sve do 1918. kada je uredništvo lista prešlo u Sarajevo, a list postao dvotjednikom. *Glasnik* je bio okrenut ponajprije širokom sloju čitatelja među vjernicima. "Time su bosanski franjevci svoju ulogu navjestitelja Krista postavljali na jednu novu razinu gdje pisana riječ sve više poprima odlučno značenje u evangelizaciji", tvrdi dr. fra Marko Karamatić. Naklada *Glasnika* je već nakon jedne godine izlaženja iznosila 3.025 primjeraka, a do 1919. broj se popeo na 15.000. Ovo pokazuje koliko je bio popularan među štovateljima ovoga sveca ne samo u Bosni nego i izvan nje.

Glasnik sv. Ante imao je svrhu ne samo popularizirati štovanje sv. Ante nego, kako piše njegov prvi glavni urednik fra Anđeo Bašić, također saopćavati „pravu istinu protiv bezvjerskim novinama i knjigama, koje najviše duševni život truju... da ti pokaže pravi put, po kojem hodeći pravo ćeš služiti i Bogu i domovini“. No, budući da su se veoma često mijenjali urednici, list je bio neujednačeno tehnički opreman i sadržajno bogat. Relativno velika naklada je znak da je *Glasnik* s uspjehom vršio funkciju širenja i podizanja vjerske kulture u našem hrvatskom narodu, a također i pismenosti. Bilo je, naime, slučajeva, da su pojedinci učili čitati samo zato da bi mogli čitati *Glasnik sv. Ante*. Nažalost, zadnja godina Drugog svjetskog rata bila je i zadnja godina izlaženja ovoga *Glasnika*.

Marijan KARAUŁA

MISE U NAŠOJ CRKVI

Nedjeljom: u 8, 9.30, 11, 12 i 18 sati.

Svaki utorak posvećen je sv. Anti i mise su uz pobožnost sv. Anti u 8 i 18 sati. Nakon večernje mise predavanje za studente i mladež te druženje u samostanskoj dvorani.

Radnim danom samostanska misa s jutarnjom je u 7.30 sati, te večernja misa u 18 sati. Prije svake mise može se potražiti svećenika za ispovijed i uvijek dogovoriti vrijeme za duhovni razgovor.

U crkvi se tijekom godine održavaju brojni glazbeni koncerti, a samostanska *Mala galerija Sveti Anto* je otvorena za susrete raznih udruga, za održavanje različitih vjerskih i kulturnih priredbi, okruglih stolova i znanstvenih predavanja.

ZAJEDNICA BRAĆE I SESTARA

U Franjevačkom samostanu sv. Ante na Bistriku trenutačno žive i djeluju sljedeći franjevci: fra Božo Borić, fra Petar Anđelović, fra Ladislav Fišić, fra Luka Markešić, fra Perica Vidić, fra Marko Oršolić, fra Bariša Brajinović, fra Ivo Marković, fra Marijan Karaula, fra Anto Cvitković, fra Ivan Šarčević i fra Franjo Ninić.

U samostanu žive i djeluju također sestre franjevke: s. Staza Marijanović, s. Nevenka Međedović i s. Dara Zekić, te s. Magdalena Schildknecht.

Tiskanje prvoga broja našega *Glasnika sv. Ante* pomogao je Grafički atelje OSKAR Sarajevo.
Iskreno zahvaljujemo!

Nakladnik: Franjevački samostan sv. Ante, Sarajevo, Franjevačka 6
Tel. 033/236 107, fax 033/236 108
E-mail: svanto@bih.net.ba
www.svantosarajevo.org
Glavni urednik: Marijan Karaula
Lektura: Dražana Radman
Fotografija: Marijan Karaula
Grafički urednik: M.S. Štrika
Tisak: OSKAR Sarajevo

KALENDAR DOGAĐANJA

Utorak 20. ožujka:

Početak pobožnosti Trinaest utoraka u čast sv. Anti. Mise u 8 i 18 sati

Utorak 27. ožujka:

Drugi u nizu od 13 utoraka. Pokorničko bogoslužje i misa u 18 sati; mogućnost za uskrsnu svetu ispovijed.

Nedjelja 1. travnja:

Cvjetnica. Spomen na Isusov svečani ulazak u Jeruzalem i njegov put prema Kalvariji. Pod misom u 11 sati pjevanje Muke Isusove.

Utorak 3. travnja:

Treći u nizu od 13 utoraka. Pjevanje Muke Isusove pod misom u 18 sati.

Veliki četvrtak 5. travnja:

Misa Večere Gospodnje u 18 sati. Obredima Velikog četvrtka počinje uskrsno trodnevje muke i uskrsnuća Isusa Krista.

Veliki petak 6. travnja:

Obred Velikog petka i pjevanje Muke Isusove u 18 sati. Služba muke Gospodnje sastoji se od službe riječi, klanjanja križu i pričesti.

Velika subota 7. travnja:

Obred Uskrsnog bdijenja u 20 sati, najsvečanije slavlje cijele liturgijske godine. Obred se sastoji od službe svjetla (blagoslov ognja, paljenje svijeća i hvalospjev uskrsnoj svijeći), službe riječi, krsne i euharistijske službe.

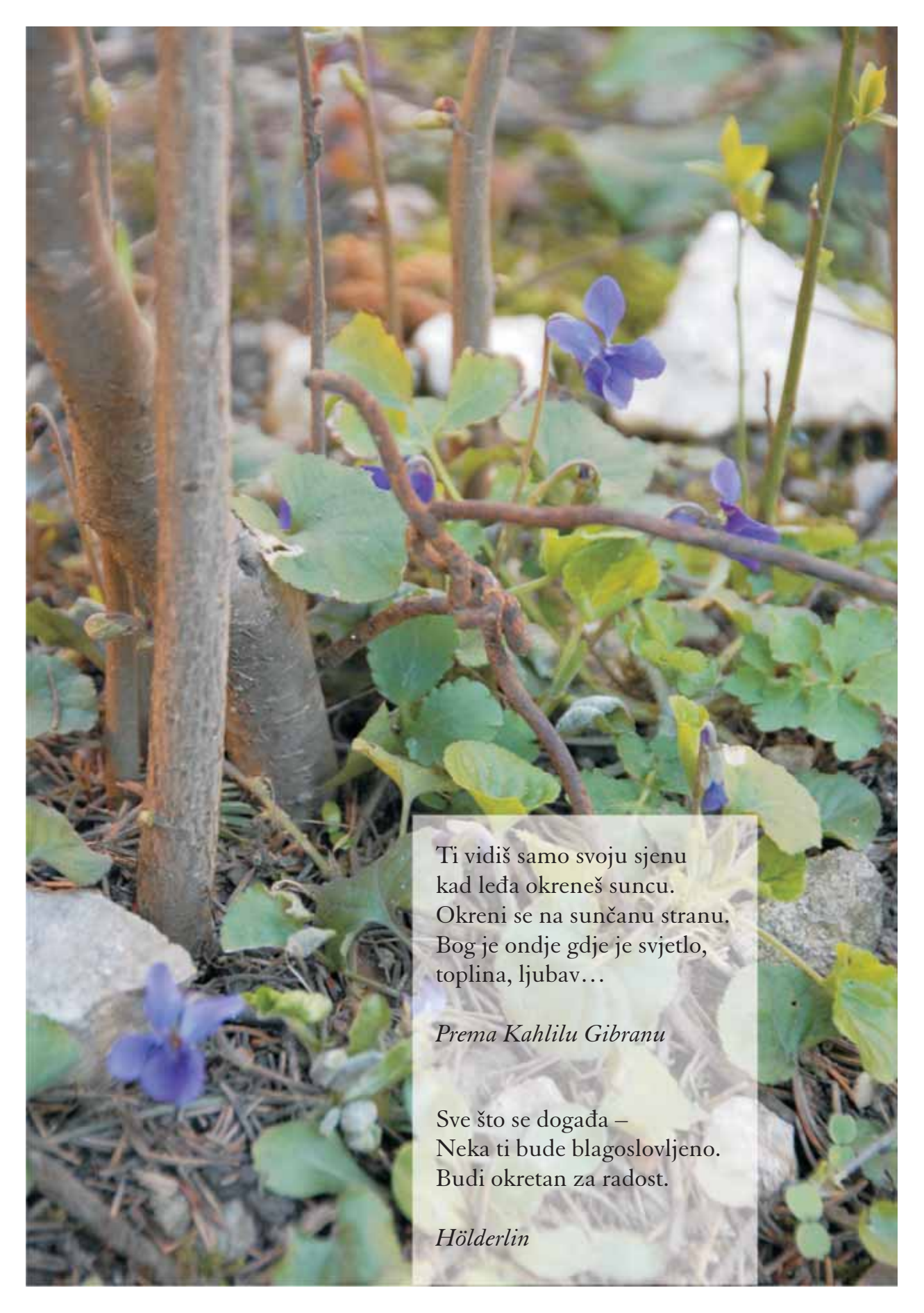
Nedjelja 8. travnja:

Uskrs. Mise u 8, 9.30, 11, 12 i 18 sati.

Utorak 1. svibnja:

Početak svibanjske pobožnosti. Hodočašće u Olovo Gospi Olovskoj (prijave na našoj samostanskoj porti).

Ti vidiš samo svoju sjenu
kad leđa okreneš suncu.
Okreni se na sunčanu stranu.
Bog je ondje gdje je svjetlo,
toplina, ljubav...

Prema Kahlilu Gibranu

Sve što se događa –
Neka ti bude blagoslovljeno.
Budi okretan za radost.

Hölderlin